

HET
NATIONALE
BALLET

THE SLEEPING BEAUTY

Docentenhandleiding
schoolmatinee

operaballet.nl/meerbeauty

NATIONALE OPERA & BALLET

Beste docent,

Dit is de beknopte docentenhandleiding bij de websites: operaballet.nl/meerbeauty en operaballet.nl/meerballet.

Deze handleiding bestaat uit een toelichting op het online materiaal en enkele aanvullende opdrachten die niet op de website staan.

Wij hopen dat u hiermee de leerlingen wilt voorbereiden op hun – dikwijls eerste – bezoek aan ons theater. Als leerlingen goed zijn voorbereid zullen zij meer genieten van het ballet, de muziek en het verhaal. We danken u alvast voor uw medewerking.

Het orkest begeleidt de voorstelling. Indien de kinderen voor het eerst een orkest gaan horen, raden we u aan de volgende onderwerpen te behandelen: instrumentherkenning, de orkestgroepen en de functie van de dirigent. Te vinden op operaballet.nl/het-balletorkest-lesmateriaal

Op de website vindt u de animatiefilm *The Sleeping Beauty*, gemaakt door Nicolien Opdam. Nadat u deze film heeft gezien zal het verhaal zeker toegankelijk zijn. Interessant om daarna met uw klas het kernthema te bespreken. Hoe denken uw leerlingen dat de wereld er over 100 jaar uit zal zien??

We hopen dat u ons hierover de stop motion filmpjes gaat sturen.

Wij kijken ernaar uit u in ons theater te ontvangen.

Afdeling Educatie en Participatie
Nationale Opera & Ballet
Amsterdam

OPDRACHT 1: HET VERHAAL

[ga naar website](#)

Bekijk met de klas de animatie.

Vragen:

Welke personen zag je?

Bekijk 'Wie is wie' met informatie over de personages.

OPDRACHT 2: MAKERS

[Hier](#) zijn enkele historische foto's te zien van danseressen die in 1890 Doornroosje dansten!

OPDRACHT 3: MUZIEK

[ga naar website](#)

Muziek bij ballet is altijd belangrijk. Op de webpagina operaballet.nl/meerballet vindt u onder [het orkest](#) alle informatie over orkest, instrumenten en orkestgroepen.

Bij [muziek](#) staan enkele muziekfragmenten.

Antwoorden op de muziekvragen:

1. *Welke instrumenten hoor je nog meer?*
Violen, hoorns, klarinet, hobo, fluit.
2. *Hoe maken de muzikanten dat geluid met de viool?*
De muzikanten 'plukken' met hun vingers aan de snaren. Ze strijken dus niet met de vioolstok maar trekken met hun vingers aan de snaren.
3. *Welke twee fluiten hoor je?*
De dwarsfluit en de piccolo.
4. *Welk slaginstrument met bellen hoor je?*
De tamboerijn.
5. *Wat gebeurt er denk je?*
Op deze muziek komt de bediende van de koningin opgerend. De boze koningin Carabosse staat voor de deur!
6. *Hoe komen de gasten op denk je?*
Nee, ze komen niet op in de Polonaise zoals op een feestje! Deze gasten komen twee aan twee op. De mannen houden hun hand onder die van de vrouw, ze begeleiden de vrouw heel deftig. De gasten hebben prachtige kleding aan. Ze buigen voor de koning en de koningin.
7. *Welk instrument hoor je er boven uit?*
Dit is de hobo.
8. *Hoe beweegt Roodkapje?*
Roodkapje huppelt als ze op komt, je hoort het huppelen in de muziek.
9. *Hoe vaak wordt de melodie herhaald?*
De melodie wordt acht keer herhaald.

OPDRACHT 4: KOSTUUMS

In het verhaal is het wel duidelijk wie wie is, maar waarom zijn sommige namen in het Engels? En wat betekenen ze? Bekijk ook eens de hoofdtooiën en de make up. Misschien inspirerend om te maken bij een voorstelling in de school?

OPDRACHT 5: FEEËN

In het ballet komen zes feeëën cadeautjes brengen. Het zevende cadeau: een vaas met bloemen, hoort bij de Seringenfee. Zij komt pas na Carabosse en past haar geschenk aan, de vloek wordt verzacht. Doornroosje zal niet sterven maar 100 jaar slapen.

Welk cadeau hoort bij welke fee?

De spiegel	de fee van de schoonheid
Het fruit	de fee van de eer
Het boek	de fee van de kuisheid
De vogelkooi	de fee van de zang
De harp	de fee van temperament
De juwelenkist	de fee van vreugde

NB. Bij de schoolmatinee wordt deze scene niet gedanst.

OPDRACHT 6: MIME

Zoek bij elke gebaren tekening de foto met het juiste gebaar.

Dit zijn de antwoorden:

1 = ik	foto C
2 = jij	foto D
3 = liefde	foto E
4 = luister	foto F
5 = mooi	foto G
6 = dood	foto B
7 = buigen/begroeten	foto A

OPDRACHT 7: SPROOKJES

Waarom zijn er sprookjes bedacht?
Hoe oud zijn sprookjes?
En welke sprookjes kennen de kinderen?

Antwoorden op de voorwerpen in sprookje

1. zwavelstokjes	Meisje met de zwavelstokjes
2. vliëgend tapijt	Aladdin en de Wonderlamp
3. snoepluisje	Hans en Grietje
4. spiegel	Sneeuwwitje
5. koets	Assepoester
6. erwt	De prinses op de erwt
7. zwarte laarzen	Klein Duimpje en de Gelaarsde kat
8. spinnenweb	Anansi

OPDRACHT 8: SPOEL EN SLAPEN

Deze opdracht kunt u koppelen aan geschiedenis of handvaardigheid. [Wat is spinnen eigenlijk?](#) En hoe wordt er van wol een draad gemaakt? En hoe komen we aan de wol? Leuke filmpjes en enige achtergrondinformatie tonen de werking van een spinnenwiel.

OPDRACHT 9: DROMEN

Deze opdracht kan verbinden tussen het sprookje en de wereld van nu. U kunt er diverse andere leervakken bij betrekken. We hopen dat we naar aanleiding van deze vraag bijzondere filmpjes en verhalen ontvangen.

Stel jij valt nu in slaap in 2022 en je wordt over 100 jaar wakker: het jaar 2122!

*Hoe denk je dat jouw huis er dan uitziet?
Bestaat je school nog?
Hoe ziet je stad er uit?
Rijden er auto's en treinen?
Wat eten de mensen?
Bestaat de televisie nog?
En je mobiel?
Werken de mensen?
Zijn er nieuwe beroepen?
Welke beroepen bestaan niet meer?
Wat doen de mensen in hun vrije tijd?
Hoe denk jij erover?*

10A DOCENTENHANDLEIDING

Naar het theater – de spelregels.

Deze informatie is van belang om met de kinderen goed door te spreken, bij voorkeur een dag voor de voorstelling.

Wat gaat er gebeuren als je naar het theater gaat?

Wat gebeurt er als het zaallicht uitgaat?

Wanneer moet je klappen en wanneer nou net niet?

Voor veel kinderen is het bezoek aan deze schoolmatinee een eerste ervaring met theaterbezoek. Daarbij zien ze – vaak ook voor het eerst – de enorme zaal van Nationale Opera & Ballet. En een orkest met dirigent en klassiek ballet.

Genoeg reden om de klas goed voor te bereiden. Er zijn veel manieren om voor te bereiden. Hieronder een aantal suggesties. Wij hopen in elk geval dat de leerlingen zich ervan bewust zijn dat de voorstelling wordt gedanst door levende mensen en begeleidt door 'echte' muzikanten. Het is geen televisie. Het zou mooi zijn als leerlingen het stil zijn tijdens een voorstelling niet ervaren als plicht, maar omdat het zo mooi is om je in te leven in wat er op het toneel gebeurt. Of: omdat het zo mooi is de muziek te horen. Of: omdat het fijn is weg te dromen en niet te hoeven praten. We hopen dat het lukt hen zodanig te betrekken dat ze gaan genieten van 'het nieuwe' en we danken u alvast voor de medewerking om dat te realiseren.

De Zaal

Nationale Opera & Ballet is een theater met 1633 stoelen. Kijk op de zaalplattegrond. Er zijn even en oneven ingangen. Alle stoelen hebben nummers. Er is een zaal, eerste balkon en tweede balkon.

operaballet.nl/nl/plan-uw-bezoek/tickets/zaalplattegrond

Als u op deze link klikt komt u op informatie over Nationale Opera & Ballet achter de schermen

operaballet.nl/achter-de-schermen

NATIONALE		Amstel 3, Amsterdam Tel 020 6 255 455 www.operaballet.nl
OPERA & BALLE		
Za 10-09-2022 20:15 uur		E0,00 (Generale)
Generale Shadows Het Nationale Ballet		
Grote Zaal – 1e balkon even Rij: 5 Stoel: 70		
272862 - 1101621 29-08-22/11:56/0/102		 11101621012304
		

Wat is het verschil tussen het bezoek aan een theatervoorstelling en een bioscoopbezoek?

Antwoord: in een theatervoorstelling spelen mensen live. In een film kan er sneller worden gewisseld in plaats en tijd. Tijdens een film kun je popcorn eten, in een theater niet.

Wat is het verschil tussen een popconcert en een klassiek orkest?

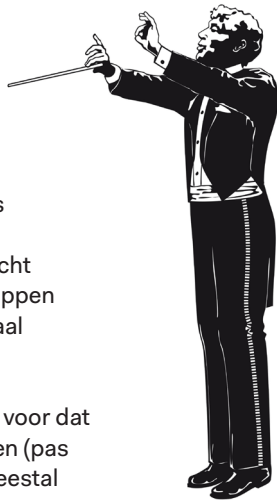
Antwoord: een popconcert wordt versterkt met microfoons en speakers. Een klassiek orkest speelt zonder versterking. Een klassieke muzikant is anders opgeleid, hij of zij heeft klassieke muziek gestudeerd aan het conservatorium. Een popmuzikant heeft moderne muziek gestudeerd of popmuziek. Dat kan ook aan het conservatorium. Een klassiek orkest is meestal groter dan een popband.

Kunnen leerlingen zelf bedenken waarom er tijdens een voorstelling door het publiek niet wordt gepraat, niet wordt gegeten en niet wordt gefotografeerd in de zaal?

Antwoord: praten of fotografie leidt spelers/dansers/zangers/muzikanten af maar ook soms de andere mensen die om je heen zitten.

Klappen of niet?

Sommige kinderen willen het liefste klappen na elke moeilijke danspas die ze zien. Dat is niet nodig. In dit geval is het zinvol om altijd naar de dirigent te kijken. Pas als de dirigent stopt met dirigeren is de muziek afgelopen en kan er worden geklapt. Soms gaat het doek dicht maar speelt de muziek nog. Pas klappen als de armen van de dirigent helemaal naar beneden zijn.

In een klassiek ballet komt het altijd voor dat de hoofdrollen van het verhaal samen (pas de deux) en alleen (solo) dansen. Meestal maken de dansers na het dansen van een pas de deux of solo zelf een buiging. Dat is een klapmoment..

Bij opkomst van de dirigent draait hij zich om naar de zaal en buigt. Daarna volgt applaus.

Aan het slot van de voorstelling komen alle dansers op. Niet allemaal tegelijk maar in volgorde. Dit duurt voor kinderen vaak lang. Het is voor de dansers hun moment waarop ze even kunnen genieten van het publiek. Corps de ballet (de grote groep) komt met elkaar op. De solisten volgen daarna. Tot slot haalt de eerste solist de dirigent op. Dan buigt het hele gezelschap nog een keer samen. De mensen die achter de schermen werken komen nooit op het toneel om te bedanken.

Het klappen is anders dan in een stadion. Klappen is voldoende. Ieder gezelschap wordt vrolijk als publiek enthousiast is en hard bravo roept. Een staande ovatie is natuurlijk het allerleukste. Weten kinderen wat een ovatie is?

Donker in de zaal

Een spannend moment is het moment dat het zaallicht uitgaat. Dat gebeurt vlak voordat de dirigent opkomt. Als de zaal donker wordt is het voor kinderen soms een aanleiding om heel hard te gaan gillen. Dat is niet nodig. In plaats daarvan kunnen ze meteen zien dat de dirigent opkomt en die krijgt weer licht in de orkestbak. Voor hem volgt dan een eerste applaus als een soort aanmoediging om te beginnen. Daarna is het spannend. Na dat applaus moet het echt even stil worden. Het hele orkest concentreert zich. De dirigent tilt zijn armen op, het wordt stil en dan begint het allemaal.

Dirigentspel in de klas

Een kind is dirigent. Zodra hij zijn armen optilt moet de hele klas echt stil worden. Probeer met elkaar op hetzelfde moment één klap te geven. De dirigent moet dit goed aangeven. De kunst van het dirigeren. De dirigent kan de muziek van alle instrumenten lezen. Hij weet precies wanneer welk instrument gaat spelen en geeft dat precies op tijd aan.

10B DOCENTENKNOP

Onder de [docentenknop](#) vindt u een filmpje van het zaaldansje. U vindt hier ook instructies om een animatiefilmpje te maken.

Na de voorstelling

Wij hopen dat u de voorstelling na afloop met de klas nabespreekt. Mogelijke vragen zijn:

- hoe vonden jullie het om in een grote theaterzaal te zijn?
- wat heb je allemaal gezien en gehoord?
- welk moment vond je spannend? mooi? gek? leuk? saai? indrukwekkend? En waarom??

U kunt ook nogmaals naar de muziekfragmenten luisteren en terughalen wat er ook al weer gebeurde op die muziek.

Tot slot

Vragen, opmerkingen of reacties kunt u sturen naar educatie@operaballet.nl

Hartelijk dank!

COLOFON

Tekst

Lin van Ellinckhuijsen – programmamaker danseducatie afdeling Educatie, Participatie & Programmering

Vormgeving

Ariane Weltevree, MCV-NO&B

Animatie verhaal The Sleeping Beauty

Nicolien Opdam animatiewerkplaats.nl/

Animatie en handleiding stopmotion filmpje

Anoeska Huige deanimatiebus.nl/

Fotografie

Angela Sterling, Martijn Luns, Anna van Kooij, Merlijn Daleman

Copyright

EPP-Nationale Opera & Ballet educatie@operaballet.nl 2022